BUCUREȘTI

MATERIALE DE ISTORIE ȘI MUZEOGRAFIE

XXIV

MUZEUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI - 2010

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

SCULPTORUL EMIL WILHELM BECKER ASPECTE INEDITE

Mihai Petru Georgescu

Creaţia lui Emil W. Becker (1881 - 1952) nu a fost valorificată corespunzător nici după 1989, biografia artistului neregăsindu-se în deja consacratele studii: *pictori/ sculptori – mai puţin cunoscuţi* sau *uitaţi*... cu o singură excepţie notabilă, care nici aceasta nu a avut ecoul meritat [15].

Faptul că un monument de for public de talia *Avântul*-ui *Ţării* (dacă ar fi să ne rezumăm la un singur exemplu), amplasat în piaţa Valter Mărăcineanu din inima Capitalei, este atribuit în mod eronat şi în prezent [9], nu doar în deceniile trecute [1,2,3,4], arhitectului Arghir Culina[1] [19] sau, în cel mai "fericit" caz sculptorului Michael (?!) [6,7] Becker, îl plasează pe Emil W. Becker[2] în fruntea unei liste, deloc onorante pentru noi cei ce beneficiem de arta sa şi anume aceea a *artiştilor ignoraţi*.

Cât priveşte aportul major al lui E.W. Becker la realizarea unor sculpturi şi elemente decorative de pe faţadele palatelor şi clădirilor bucureştene de secol XIX [16], nici acesta nu ar fi fost cunoscut fără contribuţia d-lui Petre Oprea [12].

Revenind la monumentul *Avântul Ţării* - dedicat Campaniei din Bulgaria din 1913 (dezvelit la 22 iunie 1925 în scuarul de la intersecţia Căii Griviţei cu actuala str. Th. Aman şi G-ral Anghelescu; ulterior reamplasat), acesta a fost restaurat prin grija municipalităţii în cursul anului 2009, evidenţiindu-se cu această ocazie locaşul celor şase basoreliefuri şi înscrisuri îndepărtate de pe soclu în perioada comunistă cu scopul de a-i deturna mesajul - prohibit în epocă, insinuându-se astfel o falsă asociere a acestuia la Primul Război Mondial [8].

Fig. 1

1. numele său apare pe faţa soclului, dreapta jos
2. semnat, alături de inscripţia: *Bucureşti 1920* la baza grupului statuar - dreapta

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

În arhiva familiei se păstrează două fotografii în care distingem trei dintre basoreliefurile originale (fig. 1,2). Una dintre acestea (fig. 2) reproduce macheta soclului (vedere frontală); basorelieful din partea superioară reprezintă, în centru, aversul medaliei *Avântul Ţării*[3] [10]; prezenţa unui locaş simetric ca formă pe latura opusă (spatele monumentului), ne sugerează că aici ar fi putut figura reversul medaliei.

Fig. 2

În domeniul medalisticii româneşti [5] aportul lui E.W.Becker a fost unul de excepţie (peste 100 de medalii şi monede [14]), pe măsura studiilor: "...studii speciale de medalistică la Paris, Londra, München, Florenţa şi Roma..."[4] piesele numismatice şi medalistice realizate de el, în perioada interbelică, fiind unanim recunoscute [11]: „... deosebita atenţiune ce s'a dat lucrărilor mele în străinătate şi ar fi de ajuns să menţionez că unele din ele se află în *British Museum* şi Monetăria din Londra, la *Cabinet des Médailles* şi Monetăria din Paris, Bruxelles etc..."[5]

În ceea ce ne priveşte ne-a atras atenţia un aspect inedit, cu totul atipic şi anume maniera la care artistul a realizat unele piese medalistice - pentru anumite comenzi a executat (nu doar ca variante de proiect) câte două versiuni. Un prim exemplu: în anul 1985 regretatul nostru profesor Corneliu Popa ne semnala [13] o medalie dedicată lui Octavian Goga (fig. 3a) datorată lui E.W.Becker pe aversul căreia efigia poetului apare frontal. Ulterior am descoperit o altă medalie (fig. 3b) O. Goga semnată tot de către artist, apărută cu aceeaşi ocazie (1938 - la moartea poetului), de aceleaşi dimensiuni (D: 60 mm, bronz, col. noastră), cu revers identic, dar portretul de pe avers realizat din profil de această dată...

Ambele tiraje vor fi topite (s-au salvat doar câteva exemplare), cenzura carlistă interzicând, în urma instaurării la 10 februarie 1938 a regimului de autoritate monarhică, portretele/efigiile foştilor conducători de partide politice desfiinţate prin lege. În aceste circumstanţe E.W.Becker realizează o probă (D: 60 mm, plumb, col.

3. realizată de către gravorul vienez *Gurschner*
4. Memoriul din 24 iunie 1936, adresat de către E.W.Becker Ministrului de Finanţe (arhiva fam. Becker)
5. Memoriul din 30 ianuarie 1937, adresat de către E.W.Becker Guvernatorului B.N.R. (arhiva fam. Becker)

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Fig. 3 a

Fig. 3 b

noastră) pentru medalia jubileului *Boiangeriei şi Spălătoriei G.L.Schmidt* la al cărei revers valorifică reversul medaliilor O. Goga (fig. 4a). Varianta finală (D: 60 mm, bronz argintat, col. fam. Becker) va avea aspectul din fig. 4b (se renunţă la reversul cu *Muza poetului* folosită ca reclamă...).

Fig. 4 a

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Fig. 4 b

Cu toate că era prim-ministru în funcţie la data morţii, 6 martie 1939, Patriarhul Miron Cristea a „beneficiat" de acelaşi tratament ca şi O. Goga, medaliile în memoria înaltului ierarh – 2 variante: una rotundă (fig. 5a), cealaltă octogonală (fig. 5b) nu vor fi finalizate (reversurile necunoscute; proiectele aversurilor - clişee pe sticlă, col. noastră).

Fig. 5 a

Fig. 5 b

Medalia *Primei Aniversări a Constituţiei* – 1939[6] este realizată şi ea în două variante (D: 60 mm, bronz, col. noastră): una având reprezentată pe avers efigia regelui Carol II – profil dreapta (fig. 6a) şi a doua în care regele Carol II este prezentat călare (fig. 6b).

6) Constituţia a fost promulgată la 27 feb. 1938

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Fig. 6 a

Fig. 6 b

Placheta jubiliară - 15 ian. 1939, dedicată de către colaboratori lui Mitiţă Constantinescu - *guvernatorul B.N.R., ministrul Economiei Naţionale*, a fost bătută în două variante (fig. 7a, 7b) total diferite, atât ca avers, respectiv revers, cât şi ca dimensiuni (93x60 mm, respectiv 50x80 mm; bronz, col. noastră).

Fig. 7 b

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Fig. 7 a

Debutul efigiilor duble se pare că l-a reprezentat medalia industriaşului şi omului politic Ion Gigurtu, preşedinte al Societăţii *Grupul Mica* (ce exploata bogăţiile aurifere şi de metale neferoase) la aniversarea a 15 ani de activitate[7] a acesteia. Medaliile (fig. 8 a, 8 b) cu aversuri asemănătoare (în varianta *mare* portretul are monoclu), reversurile diferind doar prin corpul de literă folosit, se diferenţiază net prin dimensiuni (D: 50 mm, respectiv D: 70 mm, bronz, col. noastră).

Fig. 8 a

7 *Fervet opus* = *Fierbe lucrul* (Vergilius - *Aeneis* I,436)

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Fig. 8 b

Pentru a completa galeria efigiilor oamenilor politici interbelici realizate de E.W.Becker prezentăm şi medalia lui A.C.Cuza – preşedinte al Partidului Naţional Creştin (fără a avea cunoştinţă de o a doua variantă; D: 60 mm, bronz) oferită acestuia cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani (fig. 9).

Fig. 9

Un argument în plus ar fi acela că, paradoxal, între anii 1937 - 1939 toţi cei menţionaţi se regăsesc în vâltoarea evenimentelor, protagonişti ai primei scene politice a ţării: Regele Carol II – instaurează la 10 februarie 1938 regimul de autoritate monarhică; O. Goga – Preşedinte al Consiliului de Miniştrii (28 decembrie 1937 – 10 februarie 1938); A.C.Cuza – ministru secretar de stat în guvernul Goga; Ion Gigurtu – ministrul Industriei şi Comerţului în acelaşi guvern; Patriarhul Miron Cristea – Preşedinte al Consiliului de Miniştrii în urma demisiei lui O.Goga (10 februarie – 30 martie 1938), al doilea mandat 30 martie 1938 - 6 martie 1939; Mitiţă

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Constantinescu – ministru al Economiei Naţionale (30 martie 1938 – 1 februarie 1939) şi ministru de Finanţe (1 februarie – 7 martie 1939) în al doilea guvern Miron Cristea...[17].

Medalia dedicată în 1940 lui Titu Maiorescu - la centenarul naşterii, are şi aceasta două variante de avers (*profil* – vezi G. Buzdugan [5], pag. 131); nu exemplificăm, neavând la dispoziţie a doua variantă.

Nu putem încheia referirile la aspecte inedite ale activităţii medalistice a lui Emil W.Becker fără a menţiona o altă fotografie din arhiva familiei sculptorului (fig. 10) reprezentând proiectul reversului medaliei lui Jean N. Chrissoveloni[8] (1881 - 1926). Acesta reproduce faţada Băncii Chrissoveloni, finalizată în 1928; deşi nu este semnată, paternitatea este certă - stilul Becker fiind inconfundabil.

Fig. 10

Fig. 11
Timbru sec publicitar de pe spatele insignei A.C.Cuza (D: 30 mm)

Material realizat cu sprijinul d-lui Petre Oprea şi al familiei sculptorului, cărora le mulţumim şi pe această cale.

SUMMARY

The article presents aspects of the activity of an important Romanian sculptor of German origin, Emil Wilhelm Becker (1881 - 1952), born in Bucharest, as a son

8. Efigia lui Jean N. Chrissoveloni de pe aversul medaliei este semnată *R. Plachet* (vezi G. Buzdugan [5], pag. 140)

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

of August Becker (who had come to Romania invited by king Carol 1st, in 1875). He studied sculpture with the famous Romanian sculptor Ioan Georgescu. He was known for having been the favourite sculptor of the royal house of Romania. Among his works: a monument located in the Walter Maracineanu square in Bucharest from which the artist's name has been erased during the communist epoch, and is still missing today, do that the correct name of its author is sometimes mistaken. The sculpture has had an exceptional artistic contribution in the Romanian medalistics. As a pecularity, he used to creat two versions of portraits for some of the medals.

BIBLIOGRAFIE:

1. Berindei D., S. Bonifaciu, 1978. *Bucureşti – ghid turistic*, ed. Sport – Turism, Bucureşti
2. Berindei D., S. Bonifaciu, 1980. *Bucureşti – ghid turistic*, ed. Sport – Turism, Bucureşti
3. Bonifaciu S., E. Valeriu, 1969. *Bucureştii de la A la Z – ghid*, ed. Meridiane, Bucureşti
4. Bonifaciu S., E. Valeriu, 1972. *Bucureştii de la A la Z – ghid*, ed. pentru Turism, Bucureşti
5. Buzdugan G. Gh. Niculiţă, 1971. *Medalii şi plachete româneşti*, ed. Ştiinţifică, Bucureşti
6. Deac M., 2005. *Sculptura în România secolele XIX – XX*, ed. Medro, Bucureşti
7. Filip P., Mănescu R., 2009. *Bucureşti palate şi monumente*,
8. Fudulu C., 2008. *Monumentul „Avântul ţării"*, Magazin istoric, iunie, pag. 22-23
9. Ion N. D., 2003. *Bucureşti în căutarea Micului Paris*, ed. Tritonic, Bucureşti
10. Moisil C., 1914. *Noutăţi medalistice*, Bul.Soc.Numism.Rom., anul XI, nr. 21 (ian.-iun.), pag. 28-29
11. Moisil C., 1938. *O activitate medalistică prodigioasă*, Cronica numismatică şi arheologică, anul XIII, nr.112, pag. 65 – 68; tabela 8,9,10
12. Oprea P., 2004. *Sculpturi decorative pe clădiri bucureştene*, ed. Maiko, Bucureşti
13. Popa C., 1985. *Octavian Goga – şi istoria unor medalii*, Manuscriptum, anul XVI, nr. 1, pag. 170 – 171
14. Rauta A., 1974. *Modern romanian coins*, Asociacion Cultural Hispano-Rumana de Salamanca
15. Teodorescu V.Z., 2001. *Contribuţii la cunoaşterea activităţii sculptorului Emil W. Becker*, Muzeul Naţional Cotroceni, Studii şi articole de istorie şi istoria artei, ed. Sigma Bucureşti, pag: 452 - 467
16. ***, 1912. *Anuarul presei române şi al lumei politice*
17. ***, 2003. *Istoria Românilor*, vol. VIII, ed. Enciclopedică, Bucureşti
18. ***, 1925. *Monumentul „Avântul Ţării"*, Ilustraţia, anul XIV, nr. 109, pag. 47
19.http: // www.bucurestiivechisinoi.ro/1034_arhivarubrici/Jurnalul-de-la-Bucuresti

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro